

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus Beneficiarivs, De Natura & Speciebus Beneficii Ecclesiastici: Item Simonia, pessima Beneficiorum Emprice

Biesmann, Caspar

Coloniæ Agrippinæ, 1696

Pars II. De Simonia in beneficiis Ecclesiasticis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42013

P A R S II.

De Simonia in beneficiis
Ecclesiasticis.

C A P U T I.

Quid, & quotuplex sit Simonia.

Simoniam
unde dicta,
quale pec-
catum, &
que ejus
materia.

Simoniam (dictam à Simone Mago, qui Act. 8. pecuniâ emere volebat potestatem conferendi Spiritum sanctum) vitium est contra virtutem Religionis, & quidem mortale, cujus malitia in eo consistit, quod res sacræ & spirituales tam viles aestimentur, ut instar rerum profanarum, ac temporalium venales proponantur, & per emptionem, venditionem, aut quemcunque contractum onerosum sive reciprocum, hoc est, eum, ex quo ultrò citròque sive ex parte utriusque contraheatis obligatio oritur, tanquam res libero hominum arbitrio & potestati subjectæ distrahantur. *Quis enim, ut loquitur Hormisdæ Papa in epist. ad Episcop. Hispan.*

Hispan.

Hispan. non vile putet esse, quod
venditur? nec est, juxta mentem
D. Petri, cit. cap 8 donū Dei estiman-
dum pecuniā, hoc est, quod pretio
temporali possideri seu obtineri
possit. Magna proinde in Deum
committitur irreverentia, dum res
sacræ & spirituales, quæ humanā
industriā comparari nequeunt, sed
solum divino munere gratis con-
ceduntur, & quorum Deus ipse au-
thor est & largitor, pretio tempo-
rali, sicut aliæ res humanæ esti-
mantur. Unde ex communi DD.
rectè concludes, hoc vitium nun-
quam posse fieri veniale ex parvi-
tate materiæ (quamvis tale possit
esse ob imperfectionem actūs &
ignorantiam) quia nullum donum
gratiæ tametsi in se parvum vendi
potest sine gravi irreverentia tum
ipsius doni, tum etiam Dei. Debent
autem hoc loco nomine rei spiri-
tualis præcipuè & primariò intel-
ligi dona & gratiæ supernaturales,
& quidquid à Deo tanquam au-
thore gratiæ procedit, nec huma-
nis viribus obtineri potest; Secun-
dariò autem illa, quæ in se tempo-
ralia, jure non quidem divino, sed
humano & ex institutione Eccle-
siæ per potestatem à Christo acce-
ptam, spiritualia.

Daturne in
Simonia
parvitas
materiæ.

Quid nomi-
ne rei spiri-
tualis intel-
ligatur.

Temporalia
annexa spi-
ritualibus
quo sensu
possint disi-
ngui, spiritualia.

ptam, spiritualia efficiuntur, ita ut
 eorum vilipensio & venditio pro-
 pter reverentiam rei spiritualis,
 cui connexæ sunt, & à qua ex di-
 spositione Ecclesiæ sanctitatem a-
 liquam sortiuntur, in Deum quoq;
 redundet, solentque hæc dici spiri-
 tuali annexa. Horum aliqua sunt
 annexa antecedenter, ut jus Patro-
 natûs, sive jus nominandi vel præ-
 sentandi alterum ad beneficium
 Ecclesiasticum. Hoc enim jus con-
 sideratum in ordine ad beneficium
 secundum partem ipsius beneficii
 temporalem, sive secundum jus
 percipiendi fructus beneficii tem-
 porales, est quid temporale, & , ut
 patet, necessariò antecedit ipsum
 beneficium, similiter vasa sacrâ,
 templa, altaria, &c. quæ præcipue
 parantur in ordine ad Sacrificium
 Missæ, & Sacramenta ritè admini-
 stranda. Alia annexa concomitan-
 tur, ut labor corporis in ministerio
 Sacramentorum & Sacrificio: alia
 consequenter, ut jus ad proventus
 Ecclesiasticos, quod consequitur
 divinum officium. Nam propter
 spirituale officium dantur redditus
 Ecclesiastici, & ex his modò dictis
 resultat communis hujus vitii de-
 finitio. Simonia est studiosa sive
 delibe-

Horum quæ-
 dam sunt
 annexa an-
 tecedenter,
 quedam
 concomi-
 tanter, alia
 concomi-
 tanter.

Statuitur
 definitio

delibe-

deliberata voluntas emendi aut
vendendi pretio temporali aliquod
spirituale aut spirituali annexum.
Est autem pretium temporale tri-
plex, pretium muneris sive munus
à manu, quo non intelligitur sola
pecunia, sed quæcunque res aut
commoditas temporalis, quæ ex
pacto datur pro re spirituali. Pre-
tium linguæ sive munus à lingua,
per quod intelligitur laus, adula-
tio, preces pro alio interponendæ,
commendatio apud Patronum aut
Collatorem ex pacto tacito vel ex-
presso, ut res spiritualis vicissim
conferatur. Pretium obsequii sive
munus ab obsequio, est quodcun-
que ministerium sive obsequium
præstitum vel præstandum sub
obligatione & pacto conferendi
vicissim vel beneficium vel aliam
rem spirituales. Porro Simonia
duplex est, alia juris divini, alia ju-
ris humani: Prior est, quæ pro pre-
tium temporali venditur aut com-
mutatur res propriè spiritualis,
hoc est, quæ supra vires naturæ est,
& à Deo tanquam authore gratiæ
gratuitò conceditur. Ut si quis
vendat Sacramenta, Sacramentalia,
usum potestatis spiritualis, v.g. ab-
solutionem, dispensationem, bene-

Simoniz.

Assignantur
tria genera
pretii tem-
poralis.

Quid pretiū
muneris.
Quid lin-
guæ.

Quid pretiū
obsequii.

Quotuplex
est simonia,
& quid si-
monia juris
divini.

Quid simonia juris humani, & utrum per hanc peccetur contra virtutē religionis.

In beneficio Ecclesiastico singulariter notanda sunt duo jura, quorū unum est spirituale,

dictionem, praesentationem, electionem, collationem beneficii, aut alios actus jurisdictionis Ecclesiasticae. Posterior est, quā venditur res ex se quidem temporalis, sed propter connexionem, quam habet cum re spirituali ab Ecclesia prohibita vendi, ex motivo virtutis religionis, sive ut alii loquuntur, quæ est mala propter prohibitionem Ecclesiae: nec tantum mala est, quia repugnat obedientiæ, ut quidam AA. volunt, sed etiam quia religioni, ex cujus motivo prohibetur, sicuti ommissio Sacri die festo non est solum contra obedientiam verum etiam contra virtutem religionis, cujus intuitu auditio Sacri ab Ecclesia praecipitur. Hujusmodi simonia v. g. est venditio beneficii Ecclesiastici secundum partem temporalem, hoc est, secundum jus percipiendi proventus Ecclesiasticos. Ubi singulariter notandum occurrit, in beneficio duo jura spectari posse. Primum est jus ad functiones Ecclesiasticas, sive potestas exercendi ministeria sacra in Ecclesia, quod est simpliciter & per se spirituale, alterum jus percipiendi fructus Ecclesiasticos, quod secundum se praecise spectatum

um est temporale, & secundum alterum
hoc jus beneficium vendi non potest propter prohibitionem Ecclesie, quæ ex reverentia rei sive juris spiritualis, cui hoc temporale jus annexum est, ex motivo religionis venditionem illius prohibuit. Utraque jam dicta simonia subdividitur in mentalem, conventionalem, realem; mentalis dupliciter accipi potest, primò pro voluntate committendi simoniam, secundò pro intentione, quâ quis dum alteri confert spirituale, illum intendit, quamvis sine pacto externo ex justitia obligare ad reddendum temporale, vel è contra, dum confert temporale, intendit obligare ad reddendum spirituale, ut si quis serviat Episcopo hac intentione, ut sibi in mercedem detur beneficium. Conventionalis est, quâ pro ceditur ad pactum externum, sive expressè sive tacitè, ut si paciscatur verbis obliquis, dubiis, obscuris nutibus, aut pretii oblatione sub specie donationis, nondum secutâ reali traditione, seu pacti ipsius executione, & quidem si ex neutra parte traditio completa fuerit, dicitur conventionalis pura; si autem ex una parte, dici-

Utraque simonia jam dicta quomodo subdividatur. Quid simonia mentalis.

Quid conventionalis.

Quid simonia confidentiæ, & unde sic dicta.

Explicatur, quid sit regressus, ingressus, accessus ad beneficium.

tur conventionalis mixta. Quia participat aliquid de simonia reali. Ad conventionalem mixtam tanquam species reducitur simonia confidentiæ, quæ quis paciscitur cum eo, cui dat beneficium, ut illud sibi vel alteri aliquando resignet, vel cum obligatione dandi tertio, v. g. nepoti ex eodem pensionem aut certam partem fructuum. Dicitur confidentiæ, non à confidentia dubia sive incerta, & quæ est sine pacto, ut si quis resignet vel alio modo alteri beneficium procuret, confidens & sperans ipsum aliquando illud sibi vel alteri resignaturum, huiusmodi enim spes & confidentia non est illicita, sed à confidentia certa, & quæ est ex pacto. Huc pertinent certæ retrogressiones, sive reditus ad pristinum beneficium, factæ ex mutuo pacto sine legitima autoritate, & vocantur à Theologis regressus, ingressus, accessus. Regressus est, si quis alteri suum beneficium cedit servato sibi jure redeundi ad idem beneficium in casu, quo resignatarius, sive is, cui beneficium resignatum est, naturaliter aut civiliter præmoriatur, aut fiat Episcopus, vel statuatam pensionem

NON

non solvat. Ingressus est, si quis beneficium sibi collatum, antequam illius possessionem ceperit, alteri resignet, servato jure ingrediendi, vel adeundi possessionem illius beneficii, si alter pramoreretur, fieret Episcopus, &c. Accessus est, si te per ætatem, aut alia de causa adhuc incapace beneficii, facias illud conferri tertio v. g. tuo nepoti, servato tibi jure, ut postquam justam ætatem habueris, &c. ad illud accedere possis. Vide de his plura apud Laym. lib. 4. tr. 10. n. 76. Simonia realis est, quæ ipsa rei traditione utrinque completur, saltem inchoatè, ut si beneficium sit collatum, & pars pretii soluta.

Quid Simonia realis.

C A P U T II.

Statuuntur varij casus à Simonia probabiliter immunes.

Simonia probabiliter non reperitur in sequentibus casibus. Excepto quinto casu, cui practicam probabilitatem tribuere non ausim. Primò si detur beneficium ob amorem humanum, aut quia

Non videtur simoniacum, dare

Beneficium
ob amorem
vel timorē
humanum.

Neque ab-
que animo
emendi be-
neficium,
alterum in-
ducere ad
dandum
promissio-
ne factā.
quamvis
hoc agendi
modo gra-
viter pec-
cet.

Aut in casu
resignatio-
nis in favo-
rem tertii,
tractare cū
illo de dan-
da certa pē-
sione sub
beneplacito
Pontificis.

consanguineus aut amicus est, vel
timorem, ne alter tibi injustè no-
ceat, tummodo pactum non inter-
veniat. Quia ratio simoniæ confi-
sit in pactione, & contractu
pro pretio temporali. Interim in
collatione beneficiorum, ut supra
dictum est, magis spectari debet
bonum Ecclesiæ, quàm privata
causæ consanguinitatis, amicitiae,
&c. Secundò si quis animo non
emendi aut solvendi, sed tantum
decepiendi promittat aliquid tem-
porale pro beneficio. Quia non ha-
bet voluntatem emendi, peccabit
tamen graviter alterum inducen-
do in simoniam, & ponendo actum
externum simoniacum. Poterit
nihilominus beneficium sic obten-
tum retinere, si à legitimo superio-
re collatum fuerit. Quia acquisivit
plenum jus in beneficio, nec dece-
pto injuriam fecit, utpote qui non
habebat jus dandi beneficium si-
moniacè. *Vid. Less l. c. dub. II.
Cajet. Tolet. &c.* Tertiò volens
resignare in favorem tertii, si cum
illo tractet, de danda sibi certa
pensione non absolutè, sed sub be-
neplacito Pontificis, hoc est, si ita
videatur Pontifici. Nam pensio,
propriâ authoritate partium, bene-
ficio

ficio imponi nequit, quin simonia committatur, ut per se patet. Quartò *juxta Less. lib. 2. c. 35. dub. 14. Sol. & alios* si beneficium resignatio in favorem tertii, hoc est, cum clausula, non aliter nec aliàs, fiat in manus ordinarii. Quia nullum hic propriè intervenit pactum, verùm ne hoc resignandi modo, qui est contra stylum curiæ, per ignorantiam offendas, *vid. superius dicta de resignat. benef. cap. 10.* Resignationes reciproca, qualis esset, si ego resignarem meum beneficium in favorem tui nepotis, ut tu tuum vicissim resignares in favorem mei nepotis: Item triangulares, sic dictæ, quòd fiant inter tres v.g. ego resigno meum beneficium Paulo, ut hic suum resignet Petro, & Petrus suum mihi, non possunt fieri coram ordinario. Quia continent specialem modum paciscendi à jure prohibitum, in quo Episcopus tanquam inferior dispensare nequit. *cap. quasitum de rerum permutat.* Quintò *juxta nonnullos recentiores, quos Less. l. c. dub. 15. sine nomine citat,* resignans beneficium lite obtentum, si à resignatario repetat expensas litis, quas fecit in obtinendo beneficio.

Item resignare in favorem tertii in manus ordinarii.

Quid sentiendum de resignationibus reciprocis & triangularibus.

Repetere expensas litis, Bullarum, & c. in simoniacis.

ficio.

ficio. Quia non petit aliquid pro beneficio, sed solum repetit expensas litis, ex consequenti simul factas in bonum resignatarii, ut se indemnem seruet, eademque videtur esse ratio de expensis Bullarum, aut aliis legitime factis pro obtinendo beneficio. Quia resignans has non exigit pro beneficio, sed solum ne ipse damnum patiatur, adeoque non fit pactum, ut resignatarius quicquam det pro beneficio, hoc enim gratis dimittitur, sed ut expensas in sui quodammodo utilitatem & gratiam factas, refundat. Verum hæc sententia adeo tenui probabilitate nititur, ut eam in praxin deducendam, sive practice probabilem esse non censeam. Nam esto resignans nihil videatur petere pro beneficio; ipse tamen resignatarius, cui beneficium resignatur, expensas, quas refundit, manifestè convincitur dare pro beneficio. Neque enim has refunderet, utpote cui exiguæ curæ foret de indemnitate resignantis, nisi alter resignando daret beneficium: adeoque si non verbis expressis, saltem implicite fit pactum de refusione expensarum pro dando per resignationem beneficio.

cio.

pro
ben-
fa-
at se
ide-
um,
obti-
nans
sed
atur,
resi-
bene-
titur,
imo-
ctas,
entia
titur,
sive
cen-
il vi-
ipse
benefi-
quas
citur
enim
cigua
resi-
daret
verbis
at pa-
m pro
enefi-
cio.

cio. Adde, quod resignans, repeten-
do expensas ante resignationem,
sufficienter convincatur intendere
pactum saltem implicitum, & ha-
bere dictam refusionem pro moti-
vo resignationis. Quare contra-
riam sententiam tenendam esse ju-
dico, quæ est communis DD. ut
docet *Less. l. c. dub. 15.* asserens in
foro externo minimè admissum
iri dictum titulum indemnitatis.
Quia omne pactum in spirituali-
bus de onere temporali, quod de
jure rei temporali non est anne-
xum, rejicitur ac reprobatur tan-
quam simoniacum, si fiat absque
authoritate superioris. Proinde
juxta Laym. lib. 4. tit. 10. c. ult.
§. 5. permutaturi aut resignaturi
non possunt inter se pacisci de ex-
pensis ab uno eorum faciendis, nisi
hæc de jure ab eodem faciendæ fo-
rèt. Nam juxta receptam regulam,
quod de jure & justitia fieri oportet,
id ipsum in pactura deduci po-
test absque vitio simoniæ. Sextò
ortâ lite de beneficio Ecclesiastico,
si partes inter se gratis & amica-
biliter componant, idque vel per
spontaneam cessionem juris sui &
litis desertionem, vel per compro-
missionem in arbitros, ut ab his

Ortâ lite de
beneficio,
inter se a-
micè com-
ponere.

illi parti tota res adjudicetur, cui jura magis favere videntur. Quod si una pars litigantium foret in possessione beneficii, illud absque auctoritate superioris dimitti non debet, *C. admonet. C. qua in dubiis, de enunciat.* Transigere autem litem beneficiale, sive pacisci de præstanda re aliqua temporali ad terminandam litem, v.g. si parti litiganti pecunia offeratur, vel pecuniarium aut aliud debitum remittatur, ut litem deserat, est simoniacum & jure Ecclesiastico prohibetur. *Cap. constitutus & C. super eo*, ubi omnis reciproca pactio, conventio, permutatio in beneficiis Ecclesiasticis; quæ propriâ auctoritate fit, tanquam simonica interdicitur, sicuti *cap. de hoc, de simon.* prohibeatur omnia pacta, quæ fiunt circa actiones aut jura inchoata, ad consecutionem beneficiorum necessaria, v.g. si paciscar cum Titio, me ipsum electurum in Episcopum, &c. ut me vicissim vel alium eligat, præsentet, instituat ad alium beneficium. Septimò pensiones merè temporales, quæ etiam laicis ob justam causam competere possunt, si vendantur, aut redimantur. Quia semel à spiri-

Pensiones
merè tem-
porales ven-
dere aut
redimere.

rituali

ritu
aut
tual
cen
xtæ
de b
neq
na
qua
cert
tur
Bal
pen
ranc
est.
pler
arbi
à pl
ea c
cta.
sion
spir
tion
ven
aut
cur
do
obl
ubi
est.
ber
pac

rituali titulo beneficii, legitimâ
authoritate separata, neque spiri-
tuales, nec spiritualibus annexæ
censentur. Similiter pensiones mi-
xtæ (vid. dicta de pensionibus in tr.
de benef.) tametsi emi aut vendi
nequeant ob stylum curiæ Roma-
næ, ejusmodi venditionem tan-
quam simoniacam damnantis, si
certâ summâ pecuniæ rediman-
tur, saltem iis in locis, in quibus
Bulla Pii V. imponentis ejusmodi
pensionibus obligationem reci-
tandi officium B. V. recepta non
est. Quod *Less. l. 2 c. 35. dub. 22.*
plerisque locis non fuisse factum
arbitratur. Quia dicta constitutio
à plurimis ignoratur, vel etsi de
ea constet, non est in praxin dedu-
cta. Ratio est, quia redimere pen-
sionem, non est emere jus aliquod
spirituale, sed extinguere obliga-
tionem temporalem, annuè sol-
vendi certam summam pecuniæ
aut fructuum. Adde quòd stylus
curiæ permittat illas redimi, mo-
do non extinguatur spiritualis
obligatio recitandi officium B. V.
ubi prædicta constitutio recepta
est. Non poterit tamen resignans
beneficium, sub onere pensionis
pacisci, ut statuta pensio redimatur.

Quid di-
cendum de
pensionibus
mixtis.

Quia

Quid de
pensione
spirituali.

Redimere
vexam ab
impediēte.

Quia peteret pro beneficio rem
temporalem pretio aestimabilem,
onus scilicet redimendi pensionē.
Spiritualis autem pensio, quæ da-
tur ob ministerium spirituale, abs-
que vitio simoniae nec vendi nec
redimi potest. Quia cum talis pen-
sio in spirituali titulo, puta, in Ec-
clesiastico ministerio fundata sit,
non potest ipsa huic titulo annexa
vendi aut redimi, quin etiam titu-
lus vendatur aut redimatur: in-
terim non est illicitum pensionario
retentâ obligatione spiritualis mi-
nisterii ipsas temporales pensiones
sive fructus, quos annuè perceptu-
rus est, alteri ad vitam suam ven-
dere aut élocare vel permittere, ut
certâ pecuniâ redimantur. Quia
hoc non est vendere, aut redimere
ipsam pensionem, sed fructus ipsius
Laym. l. c. Octavo si is, qui ha-
bet jus in re sive in beneficio per
confirmationem, institutionem,
sive liberam collationem, tametsi
nondum beneficium possideat, re-
dimat oblato pretio vexationem
ab illo, qui cum à possessione im-
pedire nititur, est communis DD.
D. Thoma 2. 2. q. 100. C. 10. Quia
dū titulo legitimè obtento accedit
possessio, non accedit ipsi aliquid
spiritualis

spiri
fere
ritu
tulo
tam
la
edit
rati
cur
cur
me
pro
pro
ad
ner
sive
mo
ber
elec
sed
stit
red
ini
tiu
tio
est
ren
pra
ali
au
tū
de

spirituale, sed quod ex se est indif-
ferens, fitque ex consequenti spi-
rituale per connexionem cum ti-
tulo, cui jungitur. Observandum
tamen hic est, ab *Alex VII. in bul-
la, qua incipit: inter gravissimas,*
edita Roma 2. Martii 1652. decla-
ratum & veritum esse, ne quibus-
cunque Judicibus & Officialibus
curiæ Romanæ, vel quibuscunque
mediatoribus quidquam detur,
promittatur, vel ab his accipiatur
pro defensione juris quæsitæ, etiam
ad redimendam injuriam vexatio-
nem. Similiter habens jus ad rem
sive ad beneficium, quale jus re-
motum est in eo, qui dignus est
beneficio, proximum verò, qui
electus, præsentatus vel postulatus,
sed nondum confirmatus aut in-
stitutus est, potest pretio oblato
redimere vexam ab eo, qui nititur
iniquè obesse. Quia non datur pre-
tium pro beneficio, sed pro cessa-
tione nocimenti, quæ cessatio non
est æstimabilis ex beneficio, nisi
remotè, nimirum ob spem conce-
ptam de benevolentia collatoris, si
aliunde non impediatur. Redimere
autem vexam ab eo, qui non tan-
tùm obesse, sed etiam simul pro-
desse potest, non est licitum haben-

Aut ab eo,
qui nititur
iniquè ob-
esse.

Quid si non
tantùm ob-
esse, sed etiã
prodesse
possit.

ti jus

rem
lem
onē.
e da-
abf-
nec
pen-
n Ec-
a fit,
nexa
titu-
in-
nario
s mi-
iones
epru-
ven-
re, ut
Quia
imere
ipfius
ii ha-
io per
nem,
uncti
t, re-
onem
e im-
s DD.
Quia
ccedit
liquid
ritua*

ti jus ad rem. Quia dando pretium illi, qui potest prodesse, videtur illum inducere ad præbendum consensum & ad non opponendum, quod de jure posset opponere, atque ita viam directè parare ad beneficium: dixi quod jure posset opponere, nam si modo apertè iniquo sese opponat, poterit absque simonia ipsi offerre pretiū, ut ab iniquo conatu desistat, sicut enim alteri possum dare pretium, ut injustè non noceat, ita & huic. Induci tamen hujusmodi pretio non potest ad dandum, vel ipsum beneficium, vel suffragium pro obtinendo beneficio. Denique si offeratur pecunia, ut non nominetur aut eligatur ineptus, vel ut eligatur idoneus in genere, nullum designando, in particulari. Quia hoc non est aliud, quàm redimere vexam, sive injustam læsionem. Ecclesia enim jus habet, ut detur ei idoneus minister, adeoq; si pro eo obtinendo offerat pecuniam, nullam committit irreveren-

tiam. *V. Less. l. 2. c. 35.*

duob. 19.

CAPUT

CAPUT III.

Sentuntur casus Simonie obnoxii.

Committitur simonia; Primò quando datur temporale pro beneficio tanquam *motivum* conferendi illud, vel è *contra* quando datur hoc modo beneficium pro re temporali. Quia dare Collatori munera, quibus inducatur sive moveatur ad dandum beneficium, est illud dare ex pacto saltem implicito, adeoque æquivalenter emere illud: sicut qui muneribus movet judicem, ut ferat iniquam sententiam, dicitur emisse sententiam, ita qui dat munera Collatori, &c. dicitur emisse beneficium. Intelligendo autem sunt hæc de illis muneribus, quæ sunt alicujus valoris, & quæ apta sunt, ut alterum inducant ad dandum beneficium, non verò quæ leviter animum Patroni aut Collatoris, &c. inducere possunt: qualia sunt v.g. quædam esculenta aut poculenta non magni valoris. *Vid. sentent. ab Inn. XI. damnatas n. 45. Item Carænam, dissert. 27. cap. 2. n. 23.* Secundò quoties datur tem-

Simoniacū est dare temporale pro beneficio tanquam motivum conferendi illud, vel è contra.

Quid si datur munera non magni valoris.

Item dare

G porale

etiam
datur
adum
onen-
pone-
parare
jure
odo a-
oterit
retiu,
sicut
tium,
huic.
pretio
ipsum
n pro
que si
nomin-
vel ut
ullum
Quia
limere
m. Ec-
etur ei
oro eo
, nut-
en-

APUT

temporale pro beneficio tanquam gratuitam compensationem vel e contra

porale pro beneficio, etiam tanquam gratuita compensatio, vel e contra beneficium tanquam gratuita compensatio pro temporali.

Quid si serviat Episcopo propter beneficium tanquam finem minus principalem.

Quia hujusmodi donationes, utpote habentes suspicionem & speciem mali, puta, turpis avaritiae, sive contractus simoniaci, sunt indecentes adeoque illicitae respectu rei spiritualis. *Vid. cit. & damnatas*

sentent. n. 45. Interim non erit simoniacum servire v. g. Episcopo, &c. propter mercedem temporalem, tanquam finem principaliter intentum, secundario autem, cum spe obtinendi aliquod beneficium. Nam quod fit in hoc casu, fit propter beneficium tanquam finem minus principalem & indirectum ac omnino liberè conferendum.

Quid si donatio fiat sponte & ex animo merè grato.

Card. diss. cit. c. 6 n. 108. Quòd si tamen hujusmodi donatio verè ex animo grato & sponte fiat maxime post obtentum beneficium, & ut talis acceptetur, non videtur esse illicita. Dixi post obtentum, nam ante obtentum beneficium non facile aliquid datur sponte, & facile sibi persuadet cupiditas dari sponte, quod coactè offertur. Ratio prioris est, quia cessat pa-

iam

iam species pactionis simoniacæ.
Ex quo rectè sequitur, neque eum fore simoniacum, qui etiam ante obtentum beneficium præviè diceret: exhibebo me tibi gratum, sive ero tibi gratus, aliud nihil his verbis significando, quàm solam obligationem suam antidoralem, sive remuneratoriam, ex mero gratitudinis debito ortam: cui postea liberum erit per quidvis satisfacere, pro suo libitu in signum grati animi, à se spontaneè redondam: sive, ut clariùs loquar, nihil aliud his verbis innuendo, quàm se, citra omnem obligationem, pactum, aut promissionem etiam implicitam, ex mera gratitudine, sponte ac liberaliter daturum aliquod vel temporale, vel spirituale pro suo beneplacito, nihil certi in specie, aut in particulari determinando; ita, ut liberum sit, quocunque dono antidorali exolvere debitum gratitudinis, à Deo & natura nobis commendatæ. Verùm, quia hæc verba: ero tibi gratus, nisi sincerè, & in sensu jam dicto proferantur: communiter, & ex communi loquendi modo plus significant, quàm solam obligationem antidoralem, hoc est, illam,

Quid si quis diceret præviè: ero tibi gratus.

quæ ex solo debito gratitudinis
 enascitur ; cui per quodcunque
 donum ad libitum remunerantis
 satisfieri potest : Hinc videntur
 continere pactum saltem implici-
 tum, ad dandum munus, sive do-
 num pecuniarium, valori beneficii,
 quod petitur aut datur, utcunque
 correspondens. Quod exinde satis
 evidenter conjici posse arbitror.
 Quia si is, qui scitur dixisse, se fore
 gratum, obtento deinde beneficio,
 solum offerat exiguum & aliquod
 munus, aut dicat se orâsse, ac dein-
 cept oraturum pro benefactore,
 passim acrem patietur exprobra-
 tionem ; & ubivis ingratus procla-
 mabitur. Adde, quod sint, qui au-
 deant per tertium emonere, &
 quodammodo exigere gratitudi-
 nem pecuniariam sibi promissam.
 Quæ sanè non fierent, nisi prædi-
 cta verba : ero tibi gratus, accipe-
 rentur, tanquam ex pacto, aut pro-
 missione obligatoria ad dandum
 munus pecuniarium, valori bene-
 ficii utcunque æquivalens. Unde
 cautè his verbis utendum esse cen-
 seo *cum Less. in auctario V. Simon.*
cas. 6. nec in alio, quàm sensu lici-
 to, suprâ insinuato, unquam usur-
 panda : ne vergant aliquando in
 propria

propriae animae exitium; cuius im-
mensum pretium præclare expri-
mit *D. Ber. c. 3. medit.* his verbis:
*Totus quidem iste mundus ad unius
anima pretium aestimari non potest.
Non enim pro toto mundo animam
suam Deus dare voluit; quam pro
anima humana dedit. Sublimius est
ergo anima pretium, qua non nisi
Sanguine Christi redimi potuit.*
Tertiò quando datur vel accipitur
beneficium, propter temporalem
Clerici sustentationem tanquam
finem & motivum principaliter
intentum. Quia qui in re spirituali
primariò & principaliter respicit
commodum temporale, non abs-
que vilipensione rei spiritualis,
temporalitatem, sive id, quod in ea
temporale est, pluris aestimat, quàm
spiritualitatem, adcoque hoc quod
in ea spirituale est, temporali vilius
reputat. *Vid. sentent. damnat ab
Innoc. XI. n. 46. Fateor quidem
cum Carden. diff. 27. cap. 1. n. 91.*
in casu modò dicto non committi
simoniam propriè dictam. Quia
nulla hic, ut patet, aut formalis aut
æquivalens intervenit pactio: sed
potius committi irreligiositatem
quandam contra reverentiam re-
bus spiritualibus debitam. Dici

Dare vel
accipere
beneficium
principaliter propter
sustentatio-
nem tempo-
poralem,
si nomen
simoniae la-
tius acci-
pias.

Quid si de-
tur secun-
dario pro-
pter susten-
tationem.

nihilominus poterit, in sensu lo-
quendi latiori, committi simo-
niam; partim ob affinitatem, quam
habet ratione vilipensionis rei spi-
ritualis cum simonia: partim ob
modum loquendi Rhetoricum,
quo per Synecdochen species po-
nitur pro genere. Non est tamen
illicitum dare vel accipere propter
sustentationem tanquam finem
minùs principalem & secunda-
rium. Quia hinc in rem spiritua-
lem nulla redundat vilipensio,
cum ipsum beneficium eo quoque
fine sit institutum, ut serviat Bene-
ficiato ad sustentationem propter
officium spirituale, quod præstat
Ecclesiæ. Pro quorum pleniore
intelligentia notandum, beneficium
cujusvis esse duplicem finem in-
trinsecum, ad quem ordinatur,
unum principalem, estque com-
modum spirituale, quod per sacra
ministeria & officia à Beneficiato
præstanda redundat in Ecclesiam;
alterum minùs principalem, & est
commodum temporale, sive su-
stentatio Clerici, quæ in utilita-
tem ipsius Beneficiati cedit.

Vid. Card. diff. cap. 5.

art. 1.

CAPUT

C A P U T IV.

Assignantur poena Simoniam consequentes.

Simoniam realis admiffa in beneficiis inducit fequentes poenas. Primò incurritur excommunicatio Papalis, tam ab eo, qui simoniacè procurat, quàm qui fic accipit. *Vid. extravag. cum detestabile*, ubi nota, dictam *Extravagantem* folùm loqui de beneficiis propriè talibus, non verò de aliis ut pensionibus, vicariis temporalibus, &c. Secundò omnis collatio & provifio simoniacè facta eft nulla, nec tribuit jus participandi fructus beneficii, adeoque fic provifus tenetur eos reddere, ut patet *ex cit. Extravag.* Quod etiam verum eft, efto tu in propria perfona simoniam non admiferis, fed fciente te & non contradicente admiffa fit ab alio pro te. Imò licet te infcio ab alio admiffa fit, nifi ex tui odio fuerit admiffa, aut tu de eo fufpicans expreffè contradixeris. *Vid. cap. Nobis fuit. & cap. Sicut fuit.* aut certè nifi bonâ fide pollederis beneficium per triennium.

Simoniam
realis quas
poenas inducat.

nium. *V. Reg. Cancell. de triennali possess. Less. lib. 2. c. 35. dub. 25. & alios.* Tertio fit inhabilis ad idem beneficium obtinendum, quod per se vel per alium simoniace acquisivit. Quæ inhabilitas si sit publica, & ad forum contentiosum deducta, ex comm. DD. per Episcopum tolli nequit, quamvis eam nonnulli putent ab Episcopo tolli posse, si omninò occulta sit. *Less. l. c.* Quod si ab aliis te ignorante simonia in tui gratiam commissa foret, non subiacebis quidem excommunicationi. Quia non es causa simoniaci contractus; fies tamen inhabilis ad hoc ipsum beneficium obtinendū, in pœnam eorum, qui simoniace te promovere voluerunt, nisi timens, ab alio dandam pecuniam, pro beneficio tibi obtinendo, expressè contradixeris, *cap. sicut tuis litteris, cap. nobis fuit.* Quod si te promovere volentes ex inculpata ignorantia, nescientes se committere simoniam, id fecerint, non eris inhabilis. Quia non est admiffa culpa, in cuius pœnam inhabilitas constituta est. Unde idem beneficium posset tibi, cū prior collatio fuerit irrita, secundo conferri absque ulla dispensatione.

Less.

Quid si ab
aliis te ig-
norante si-
monia in
tui gratiam
commissa
fit.

Less. l. c. Qui putat *ibidem* hoc quoque dici posse de eo, qui per meram ignorantiam contractum simoniacum celebravit. In utroque tamen casu beneficium dimitti debet; nisi secundo conferatur. Quia prima collatio, ut patet ex supradictis, irrita fuit. Obtinens beneficium per simoniam ab alio commissam, si non consentiat in contractum simoniacum, potest ex mera amicitia solvere pecuniam ab alio promissam, vel solutam refundere, ut hunc indemnem servet. Quia solvere ex amicitia, ne alter gravetur, non est approbare factum illius, sicuti parens solvendo debita filii, quæ ipse malè contraxit, non censetur approbare facta filii. Si autem consentiendo approbet factum alterius, probabiliter incurrit simoniam, estque obligatus dimittere & fructus restituere. *D. Thom. art. 6. ad 3. Panor. mit. &c. Quamvis Adriannus quodlib. 9. art. 3. cum aliis contrarium sentiat.* Quia ratificatio sive facti approbatio, quæ fit post legitimam collationem, & jus acquisitum, non potest collationem facere simoniacam: sicuti si quis pro beneficio sibi gratis collato,

postea animo mercimoniali, hoc est, animo emendi illud, pecuniam daret, non fieret simoniaca, nec irrita prior collatio, nec obstat dictum *cap sicut* in quo dicitur, ratificanti factum alterius, debere reputari aliquid in pœnam vel culpam, potest enim hoc intelligi de pœna à Judice ferenda, non lata.

Item quas
pœnas si-
monia con-
fidentia.

Vid. Less. l. 2. c. 35. dub. 25. Simonia confidentiæ admessa in beneficio infert hæc pœnas. Primò incurritur ab utroque contrahentium excommunicatio Papalis. Secundò, sic privatur beneficio simoniacè acquisito. Tertio privatur omnibus aliis beneficiis ante obtentis & pensionibus, non tamen hæc ante sententiam Judicis dimittere tenetur. Quia pœna, quâ quis privatur re suâ jam possessâ, passim non obligat ante sententiam. Quarto fit inhabilis ad beneficium simoniacè acquisitum & reliqua omnia, quamvis inhabilitas ad reliqua solùm videatur intelligenda esse post sententiam declaratoriam criminis, atque ita censet esse usu receptum *Less. l. c. dub. 26.* Quintò beneficia collata & accepta per simoniam confidentialem sunt reserva-

ta summo Pontifici, ac proinde ab ordinario collatore conferri nequeant. Contractu hujus simoniæ celebrato & ex neutra parte completo, dictæ poenæ non incurruntur, ut colligitur ex Bulla, in qua dicitur, debere beneficiû simoniacè esse acquisitum. Unde sufficit ex altera parte contractum fuisse completum, etsi accipiens beneficium suam promissionem nondum impleverit.

C A P U T V.

De beneficio simoniacè acquisito, & pretio pro eodem accepto.

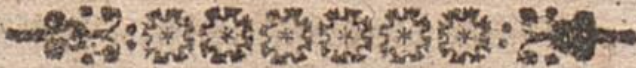
Beneficium simoniacè acquisitum, dimittendum est, & fructus inde percepti integrè restituendi sunt, etiam ante sententiam Judicis. Quia adeptio beneficii ipso facto est nulla, adeoque neque beneficium, neq; ejus fructus ullo titulo acquiri aut retineri possunt. *Vid. Extravag. cum de restabile, de simon.* Restitutio fructuum perceptorum faciendâ erit, vel ærario Apostolico, vel Ecclesiæ, vel in pios usus, vel etiam successori,

Quid faciendum beneficio simoniacè accepto, & fructibus inde perceptis.

Pretium ac-
ceptum pro
beneficio
cui restitu-
endum.

cessori, si ita consuetudo ferat, ut fructus beneficii vacantis dentur successori. *Vid. Less. l. c. dub. 31.* Pretium acceptum pro conferendo beneficio non secutâ collatione restituendum est ei, qui dedit. Quia deest titulus retinendi, cum id non præstetur, cujus gratiâ datum est: neque jura jubent alteri dari. Secutâ collatione post sententiam Judicis ei dandum est, cui hic adjudicat: ante sententiam illi probabiliter, qui dedit, quia dans, non amisit pretii dominium. Nam accipiens secundum jura erat incapax domini tali titulo capiendi, ita *Sotus cum aliis*. Contrarium tamen probabilius est, etiam ante sententiam Judicis esse restituendum Ecclesiæ, in cujus injuriam simonia commissa est, vel etiam secundum quosdam ex legitima consuetudine pauperibus. *V. Laym. l. 3. rr. 10. cap. ultimo, §. 9. Less. l. c.* colligitur ex diversis Canonibus à *Less.* hinc citatis. Quod si acceptum pretium danti restituatur, poterit hic illud retinere. Quia nō ipse, sed accipiens tenetur in pios usus expendere, adeoque dans non vi legis immediatè, sed hoc ipso, quod accipiens ex præcepto legis pre-

pretium restituat Ecclesiæ, privatur dominio illius.

P A R S III.

De Dominio, et usu bonorum Clericalium.

C A P U T I.

Assignantur tria genera bonorum Clericalium.

Bona Clericorum secularium triplicis sunt generis, Patrimonialia, quæ more laicorum acquiruntur hæreditate, arte, industria, donatione, &c. quasi Patrimonialia, quæ acquiruntur ministerio Clericali, non ut reditus beneficii, sed ut stipendium officii Clericalis v. g. sacrificando, concionando, canendo, confessiones excipiendo, Vicariam ad tempus administrando, quò etiam referuntur ea bona, quæ ab Episcopo vel Pontifice alicui assignantur ad honestam sustentationem. Quia ex-

Alia sunt Patrimonialia, quæ hæreditate, arte, &c. acquiruntur. Alia quasi Patrimonialia, quæ acquiruntur non ut reditus beneficii, sed ut stipendium ministerii Clericalis.

at, ut
dentur
b. 31.
feren-
atione
Quia
d non
n est:
Se-
ntiam
ic ad-
pro-
s, non
n ac-
inca-
endi,
rium
ante
uen-
m si-
n fe-
tima
ym.
f. l. c.
ibus
cce-
tur,
a nō
pios
non
pfo,
egis
ore-